

درس هفدهم: خندۀ تو

قلمرو زبانی: معنی واژه، املا و دستور

معنی واژه:

۱- بخند / زیرا خندۀ تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته : بیرون کشیده (ش ۹۸)

دستور:

۱- با توجه به شعر «نان را، هوا را، / روشنی را، بهار را، / از من بگیر / اما خنده ات را هرگز»،

الف) کدام واژه حذف شده است؟ **نهاد: (تو)، فعل: از من بگیر**

ب) حرف ربط «همپایه ساز» را مشخص کنید. **اما** (ش ۹۸)

۲- مفهوم نشانه «ان» را در واژه‌های زیر بنویسید. (خ ۹۸)

الف) بابکان: **نشانه نسبت (منسوب به بابک)** ب) خندان: **نشانه صفت فاعلی (حالیه)**

۳- مفهوم «ان» را در مثال‌های زیر مشخص کنید. (ش ۹۸)

الف) دیلمان: **مکان** ب) کوهان: **شباهت**

۴- کاربرد نشانه «ان» در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟ (دی ۹۸)

الف) بامدادان ب) سحرگاهان **ج) خاوران** د) بهاران

۵- کاربرد نشانه «ان»، در واژه «خواهان»، با کاربرد این نشانه در کدام گزینه یکسان است؟ (خ ۹۹ انسانی)

الف) خاوران ب) سپاهان **ج) گریزان** د) پایان

۶- مفهوم «ان» را در هر یک از ترکیب‌های زیر بنویسید. (ش ۹۹)

الف) کوهان شتر: **شبهت (مانند گوه)** ب) درفش کاویان: **نسبت (منسوب به گاو)**

۶- در نوشته زیر، یک پیوند وابسته‌ساز و یک پیوند همپایه‌ساز مشخص کنید. (دی ۹۸)

می‌خواهم بدانجا روم که خداوند آن را سرحدّ دنیای خلقت داده قرار داده است و دیگر در آن ذی‌حیاتی نفس نمی‌کشد.

پیوند وابسته‌ساز: که / پیوند همپایه‌ساز: و

۷- با توجه به سروده زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. (خ ۹۹ تجربی و ریاضی، دی ۹۹)

«و در بهاران، عشق من! / خنده ات را می‌خواهم / چون گلی که در انتظارش بودم»

الف) مفهوم «ان» را در واژه «بهاران» بنویسید. **زمان** ب) مرجع ضمیر شخصی پیوسته «ش» در واژه انتظارش چیست؟ **گل**

پ) **زمان فعل «می‌خواهم» مضارع اخباری است یا آینده؟ مضارع اخباری**

قلمرو ادبی (آرایه های ادبی)

۱- مفهوم نمادین واژه‌های مشخص شده را به ترتیب بنویسید. (خ ۹۸، خ ۹۹ انسانی)

■ **نان** را از من بگیر اگر می‌خواهی / **هوا** را از من بگیر، اما / خنده ات را نه. / **گل سرخ** را از من بگیر

نان و هوا: نیازهای جسمانی و مادی / گل سرخ: خنده، عشق، شادی

۲- در سروده «اما خنده ات که رها می‌شود / و پروازکنان در آسمان مرا می‌جوید / تمامی درهای زندگی را / به رویم می‌گشاید»،

الف) ترکیب «درهای زندگی»، یک اضافه استعاره است یا تشبیهی؟ **اضافه استعاری**

ب) مفهوم کنایه در به روی کسی گشودن را بنویسید. **یاری کردن، امیدوار ساختن** (خ ۹۹ تجربی و ریاضی)

۳- در سروده «عشق من، / خنده تو / در تاریک‌ترین لحظه‌ها می‌شکفت / بخند؛ زیرا خنده / تو برای دستان من، /

شمشیری است آخته»: (خ ۹۹ انسانی)

الف) کاربرد «استعاره» در قسمت‌های مشخص شده را توضیح دهید. **خنده به گلی تشبیه شده که از ویژگی‌های آن شکفتن است.**

ب) شاعر در بند پایانی از چه آرایه ادبی بهره برده است؟ **تشبیه (خنده به شمشیر) یا کنایه**

قلمرو فکری: معنی و مفهوم نظم و نثر، درک مطلب و تناسب معنایی

۱- **نان** را از من بگیر اگر می‌خواهی / **هوا** را از من بگیر، اما / خنده ات را نه: **اگر غذا و هوا (خوردن و نفس کشیدن) را از من**

بگیری مهم نیست؛ شادی و خنده ات را از من بگیر. (دی ۹۸)

۲- **بخند؛ زیرا خنده تو / برای دستان من شمشیری است آخته: بخند زیرا خنده و شادمانی تو، مانند شمشیری بر کشیده در**

دستان من است. (شادی تو سلاحی برای مبارزات من است.) (دی ۹۹)

۲- با توجه به سروده «بخند؛ زیرا خنده تو برای دستان من شمشیری است آخته»، منظور از «شمشیر آخته» چیست؟

شمشیر بر کشیده و آماده برای دفاع یا حمله (دی ۹۸)